

fastholde ligeoverfor disse Eiendomme. Men mine Herrer, det er ligesaa unægteligt, at Forholdene i en væsentlig Grad ere forandrede baade for Kjøbstæderne og for Landeieendommene. Ifølge hvad jeg før bemærkede om de faste Skatters Charakter, vil jeg ikke forbyde mig i Spørgsmaalet om, hvorvidt Kjøbstadborgere eller Landboere ere stærkere eller lettere beskattede, idet jeg ikke kan skjønne, at man kan komme til noget paalideligt og retfærdigt Resultat ved at tage de faste Skatter som Grundlag, thi dette Grundlag er ikke berettiget eller rigtigt. Den Betragtning, som altsaa væsentlig har ledet mig, er den, at jeg maatte erkende, at ikke blot Retsforholdet er betydeligt forrykket fra den Tid, da denne Stat blev indført, den 1ste October 1802, men at ogsaa de faktiskste Forhold i en ganske overordentlig Grad have udviklet sig forskjelligt og navnlig i Faveur af Landet og i Disfaveur af Kjøbstæderne. Jeg er da, trods det, at jeg selv meget godt saae, at Forslaget ikke vilde blive vel modtaget, og skjøndt jeg heller ikke var uden en Fornemmelse af, at jeg selv var iblandt dem, der vilde komme til at betale, ikke vegen tilbage for at gjøre et Skridt, som jeg troede var retfærdigt og rigtigt. Man har opholdt sig ved, at det var urimeligt og uberettiget at paalægge Landbrugerens Bolig en Beskatning, fordi den allerede var indbefattet i Hartkornsskatten; dette skal jeg gjerne indrømme, men de Herrer oversee, at i Kjøbstæderne er Boligen ogsaa indbefattet i Bygningsafgiften, og deri bestaaer den væsentlige Forskjel mellem Land og Kjøbstæder, at medens paa Landet det Apparat, hvorved Erhvervet drives, Jorden, er beskattet gennem Hartkornet og tager Boligen med sig, ere i Kjøbstæderne ikke alene Værksteder, Pakhuse og Bontiker, der ere Midler til Erhverv, beskattede, men ogsaa Boligen. Derefter bliver det slet ikke ubilligt eller uretfærdigt, om man nu overfører denne Tante, at Boligen ved Siden af det Stykke Næringsstat, som Bygningsafgiften forresten er, bør beskattes, ogsaa paa Landet. — Naar det gjentagende er blevet sagt, at det var høist farligt at overføre det hermed forbundne Arbejde paa Communerne, og at det næsten vilde grænsse til Strafarbejde, saa siger

jeg dertil, at det ikke kan hjælpe Noget, at man vedbliver at fordre Indskrænkninger og Besparelser, navnlig ved at henvise til, at der er for mange Embedsmænd, naar man tillige vægrer sig ved uden Godtgjørelse at bære det Arbejde, som maa og skal gjøres, for at Samfundet i det Hele taget kan holdes gaaende; det gaaer som sagt ikke an at forlange Medstaberne aflasse, naar man ikke selv vil lægge Nyg til. De Herrer maae husse paa, at Repræsentationen nu i en meget lang Række af Aar har havt en saa rig Anledning til at gennemsee det hele Regjeringsapparat, at man maa kunne sige sig selv, at der ikke vil være noget Væsentligt at coupere bort, navnlig i de Ministerier, som hidtil have ligget under den kongerigste Rigsdag. Naar ærede Medlemmer derhos henviste til, at Regjeringen maatte søge at skaffe Balance tilveie ved at indskrænke Udgifterne til Hær og Flaade, saa spørger jeg, om Regjeringen ikke har gjort, hvad der stod i dens Magt, ved at udnævne Medlemmer af Landets Repræsentation til at tage denne Ting under Overveielse og komme til et Resultat om, hvorvidt disse Udgifter burde indskrænkes eller ikke. Dette Spørgsmaal ville De komme til at behandle om ikke meget lang Tid, og skjøndt jeg som Finantsminister kunde ønske ikke at være i den Nødvendighed at kræve nye Tilskud, nærer jeg dog ikke den mindste Tvivl om, at naar Repræsentationen erklærer at ville have en Armee og en Flaade, da har Landet ogsaa Evne til at kunne bære det.

Der har gjort sig høist overdrevne Forestillinger gjældende om de Indtægter, som der her kunde være Spørgsmaal om, ja, man har endogsaa bebreidet mig, at jeg har forelagt baade Indkomstskatloven og denne Lov. Lad mig i Forbigaaende bemærke, at jeg ikke har forelagt Indkomstskatloven som nogen finantfiel Lov, men som en Skatlov, og som Følge deraf forelagt den i Landsthinget; om den kommer deraf som finantfiel Lov er Noget, som jeg i alt Fald ikke kan være ansvarlig for. Men jeg skal vende tilbage til det Spørgsmaal, hvilke Indtægter der vilde kunne komme ud af hele dette Apparat. Jeg vil da først sige, at der i og for sig ikke ligger noget Urimeligt og Uforsvarligt i, at man samtidig med at forelægge en Indkomstskat-